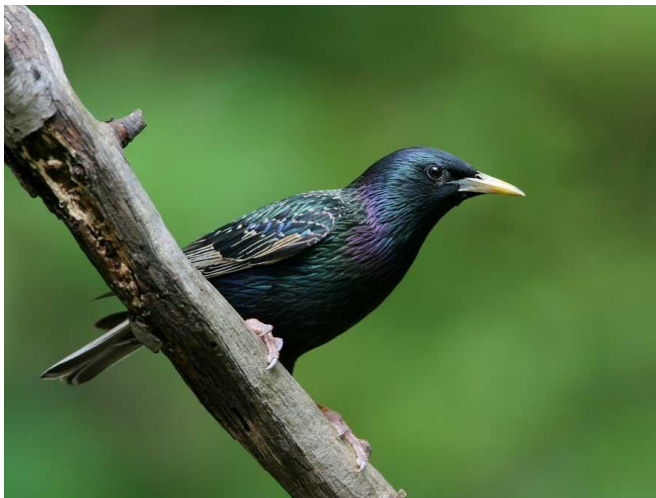

Špaček obecný

Garrulus glandarius

Vědecká klasifikace:

Řád: pěvci

Čeleď: krkavcovití

Rod: sojka

Pták stálý

Pták chráněný - NE

Vzhled:

Špaček obecný dorůstá délky 19–22 cm, v rozpětí křídel měří 37–42 cm a váží 60–90 g. Zobák je v létě žlutý a v zimě tmavý, nohy jsou hnědorůžové.

Hlasový projev:

<https://www.youtube.com/watch?v=O3VWZEcc7pc>

Výskyt:

V ČR hnízdí na celém území, hlavně v nížinách a pahorkatinách, ojediněle i vysoko v horách (nejvýše v Krkonoších v 1290 m n. m. a na Šumavě v 1290 m). Jeho početnost v posledních desetiletích mírně roste; zatímco v letech 1985–1989 byla velikost hnízdní populace odhadnuta na 800 000–1 600 000 párů, v letech 2001–2003 již na 900 000–1 800 000 párů. Ptáci hnízdící v ČR jsou převážně tažní se zimovišti v jižní Evropě a severní Africe. Přílet ze zimovišť probíhá během února a března, odlet od září a během října. Každoročně jsou řídce hlášena pozorování i během zimy.

Potrava:

Na jaře a na začátku léta je potrava převážně živočišná, po zbytek roku v ní převládá rostlinná složka. Živočišnou potravu tvoří hlavně hmyz, brouci, blanokřídlí, dvoukřídlí a motýli, rostlinnou pak dužnaté plody (třešně, bez černý, vinná réva, olivy). Dále požírá i jiné bezobratlé, vegetační části rostlin a semena. Mláďata krmí hlavně plži a larvami hmyzu. Potravu hledá na stromech, keřích i na zemi.

Predátoři:

Stává se častou kořistí větších dravých ptáků např. jestřábů lesních, sokolů stěhovavých a puštíků obecných. Jejich hnízdo mohou vyloupit např. kuny a kočky.

Hnízdění:

Špaček obecný hnízdí jednotlivě. občas se dvěma samicemi, ve výjimečných případech však mohou samci zahrnout až s pěti samicemi. Hnízdo je v dutině stromu, v budce nebo stavbě. Složeno je z větviček, kůry, kořínků a slámy. Hnízdní jamka je vystlána jemnými stébly, chlupy a peřím. V některých částech areálu hnízdí až třikrát ročně, ve střední Evropě zpravidla jednou, někdy i dvakrát do roka od dubna do června. Snáší 4–6 (2–9) slabě lesklých, jednobarevně světle modrých vajec o rozměrech 29,4 × 21,1 mm. Samička snáší vejce denně. V některých oblastech se běžně vyskytuje vnitrodruhový [hnízdni parazitismus](#), přičemž bylo zjištěno, že samice dokáže do určité míry parazitické vejce rozpoznat a vyhodit je z hnízda. Inkubace začíná od snesení posledního vejce a trvá 12–13 dnů; na vejcích sedí oba ptáci. Mláďata jsou krmena oběma rodiči a hnízdo opouštějí ve stáří 16–24 dnů. Po vyhnízdění se sdružují do hejn, která hromadně nocují v rákosinách a korunách stromů. Na největších nocovištích lze přitom pravidelně pozorovat až statisíce ptáků. Pohlavní dospělosti dosahují koncem prvního roku života.

Zajímavosti:

Špaček obecný je zřejmě nejznámějším špačkem na světě. Patří mezi doupné druhy – obsazuje přirozené stromové dutiny nebo opuštěná hnízda jiných ptáků, rád vezme zavděk i budkou.